

Duurzaamheid als selectiecriteria

De komende jaren zal duurzaam werken een nieuw onderscheidend item worden bij de selectie van aannemers. Inmiddels zijn er al aannemers die van hun onderaannemers inzicht willen in hun CO₂-uitstoot. Hoe doe je dat en wat zijn de volgende stappen die er moeten worden gezet?

Duurzaamheid is en wordt de komende jaren een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering. Ook de cumelasector krijgt daarmee te maken. People, Planet, Profit, of naar het Nederlands vertaald Mens, Milieu en Meerwaarde, zijn en zullen een steeds groter onderdeel worden van de zaken die van een cumelaondernemer worden gevraagd.

Een onderdeel van dit maatschappelijk verantwoord ondernemen is de hoeveelheid CO₂ die de sector als geheel, maar ook iedere onderneming op zichzelf uitstoot. Dit is inzichtelijk te maken door middel van een zogeheten 'CO₂-footprint'. Hiermee kan een bedrijf berekenen hoeveel ton CO₂ het via de bedrijfsvoering jaarlijks uitstoot. Dit kan dienen als basis voor een bedrijfsvergelijking en doelstellingen opleveren om deze uitstoot te verminderen. Daarnaast kunnen opdrachtgevers en hoofdaannemers naar deze footprint vragen binnen een bestek of als selectiecriteria voor bedrijven waarmee ze willen samenwerken. Het is dus van belang te weten hoe 'zwaar' uw CO₂-footprint is.

Green House Gas Protocol

De basis voor de wijze waarop de CO₂-footprint kan worden vastgesteld, ligt in het Green House Gas Protocol uit 1998. Dit protocol heeft als doelstelling een internationale standaard te ontwikkelen voor verantwoording en verslaggeving van de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven. Het protocol maakt onderscheid tussen drie verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas.

Scope 1

Alle uitstoot die direct het gevolg is van eigen activiteiten en bedrijfsvoering, zoals de uitstoot van:

- eigen machines en trekkers, zakelijk gereden auto's en vrachtauto's;
- eigen gasgebruik (bijvoorbeeld voor de verwarming van gebouwen).

Het gaat daarbij dus om brandstof, zoals diesel, benzine en gas, die direct wordt verstoekt. Wie dit wil verminderen, moet kiezen voor andere werkwijzes of zuiniger machines.

Scope 2

De indirecte emissies voortkomend uit:

- de energie die is ingekocht, bijvoorbeeld van een elektriciteitsbedrijf. De emissie vindt dan plaats bij het opwekken van de elektriciteit;
- het gebruik van privé-auto's voor zakelijk gebruik;
- zakelijk vliegverkeer.

De populariteit van groene stroom is hier mede aan te danken. Door voor groene stroom te kiezen, kun je de uitstoot via elektriciteit schrappen. Het is een snelle manier om de CO₂-belasting door het bedrijf te verlagen.

Scope 3

Alle overige emissies als gevolg van de activiteiten van het bedrijf.

Denk aan de uitstoot die plaatsvindt door het vervoer van goederen voor het bedrijf of via uitbesteed werk. Hieronder valt echter ook de afvalverwerking of bijvoorbeeld de productie van halffabrikaten.

Voorbeeldberekening CO₂-footprint

Scope 1					
Brandstof	Verbruikte hoeveelheid		Conversiefactor		Ton CO ₂
Diesel	15.000 liter	x	3135 g CO ₂ /l	=	47,0
Benzine	5000 liter	x	2780 g CO ₂ /l	=	13,9
Gas	3000 m ³	x	1825 g CO ₂ /l	=	5,5
Totaal scope 1					66,4
Scope 2					
Elektriciteit	Verbruikte hoeveelheid		Conversiefactor		Ton CO ₂
Essent	4000 kWh	x	525 g CO ₂ /kWh	=	2,1
Nuon	2500 kWh	x	610 g CO ₂ /kWh	=	1,5
Zakelijk gebruik privé-auto					
D < 1,7	15.000 km	x	155 g CO ₂ /km	=	2,3
Totaal scope 2					5,9
Totaal scope 1 en 2					72,3

Hoe verder met de CO₂-footprint?

De footprint-bepaling is een start om inzicht te krijgen in uw CO₂-emissie. Aan een vervolg kunt u invulling geven met een zogeheten CO₂-prestatieladder. Op dit moment heeft ProRail een instrument ontwikkeld om de bedrijven die deelnemen aan zijn aanbestedingen uit te dagen en te stimuleren hun eigen CO₂-productie te kennen en te verminderen. Concreet geldt: hoe meer een bedrijf zich inspant om de CO₂-uitstoot te reduceren, hoe meer kans op gunning. Dit doet ProRail door bedrijven een fictieve korting te geven op hun inschrijvingsbedrag. Dit kan oplopen tot tien procent voor een bedrijf dat alles op het hoogste niveau heeft. Stel dat dit bedrijf inschrijft op een klus van één miljoen euro, dan geldt dit in de bieding als een inschrijving voor € 900.000,-.

De CO₂-prestatieladder van ProRail heeft zes niveaus, opklimmend van 0 naar 5. Per niveau krijgt een bedrijf aan de hand van een vaste set eisen een plaats op de prestatieladder. Deze eisen komen voort uit vier invalshoeken, elk met een eigen wegingsfactor.

A. Inzicht (in de eigen CO ₂ -footprint)	40%
B. CO ₂ -reductie (de vastgelegde ambitie)	30%
C. Transparantie (de wijze waarop een bedrijf daarover intern en extern communiceert)	20%
D. Deelname aan initiatieven (de mate waarin een bedrijf met collegabedrijven samenwerkt op het gebied van CO ₂ -reductie)	10%

Hoe beter de CO₂-prestatie van een bedrijf, hoe hoger de positie op de ladder. Een bedrijf voldoet aan de eisen van een bepaald niveau als is voldaan aan de minimale eisen voor A, B, C en D van het desbetreffende niveau en aan de eisen van de onderliggende niveaus én als de som van de gewogen scores op dat niveau minstens 90 procent van de maximale score is. Momenteel kijken veel overheidsinstanties, zoals Rijkswaterstaat, naar mogelijkheden om een dergelijke ladder ook voor hun inschrijvingen op te stellen.

Meer informatie over de ProRail CO₂-prestatieladder vindt u op de site van ProRail (www.prorail.nl).

De vraag die sommige ondernemers nu hebben gekregen om hun CO₂-footprint te bepalen, heeft direct te maken met scope 3. De eerste stap die ze daarin zetten, is dat ze bedrijven attent maken op hun bijdrage aan de CO₂-emissie. In de meeste gevallen gaat het om een inventarisatie op basis van scope 1 en 2.

Wilt u zelf ook scope 3 in beeld krijgen, dan kunt u aan uw onderaannemers of de bedrijven waarmee u samenwerkt vragen een ook inventarisatie op basis van scope 1 en 2 te doen. De verzamelde gegevens van uw onderaannemers of samenwerkende bedrijven vormt dan uw scope 3.

Berekening CO₂-footprint

Om de CO₂-footprint te berekenen, verzamelt u allereerst alle gegevens over de verbruikte energie. Dit betekent de verbruikte hoeveelheden:

- liters brandstof (diesel, benzine, lpg);
- kubieke meters gas;
- kilowatturen elektriciteit;
- zakelijke vliegkilometers ;
- indien het aantal liters brandstof niet inzichtelijk is: het aantal kilometers.

U kunt dit onder andere doen door de facturen van uw brandstofleveranciers en de jaarrekeningen van het energiebedrijf als bron te gebruiken. De CO₂-emissie wordt vervolgens berekend door gebruik te maken van conversiefactoren. Deze conversiefactoren per soort brandstof of elektriciteitsleverancier maken het mogelijk te bepalen hoeveel CO₂ er vrijkomt bij het verbruik en zo tot een totaal aantal tonnen CO₂ te komen. Deze totale som van de uitgestoten CO₂ is de CO₂-footprint van uw bedrijf. Op de pagina hiernaast een voorbeeldberekening.

Eenvoudig zelf te doen

Om u te helpen eenvoudig deze CO₂-footprint zelf te maken, heeft CUMELA Nederland een CO₂-footprintcalculator ontwikkeld. Hierin hoeft u slechts uw verbruiken in te vullen en daarna berekent de calculator het totaal aantal tonnen CO₂ en daarmee uw footprint. U vindt deze calculator op de website www.cumela.nl onder de kop 'Milieu en RO'.

Marcel Peschier adviseur managementsystemen

CO₂ Prestatieladder overzicht

Niveau	A Inzicht	B CO ₂ reductie	C Transparantie	D Initiatieven	Fictieve korting
5	Leveranciers ISO 14064, scope 1 en 2	Kwantitatieve resultaten van CO ₂ reductie doelstellingen	Committeren aan reductie programma	Actief mee opzetten initiatief met overheid of NGO	10%
4	Inzicht in eigen energieverbruik in CO ₂ , ISO 14064, scope 1,2 en 3	Kwantitatieve CO ₂ reductie doelstellingen scope 1,2 en 3	Dialogo onderhoud met overheid en NGO's	Actief mee ontwikkelen van initiatieven	7%
3	Inzicht in eigen energieverbruik in CO ₂ , ISO 14064, scope 1 en 2	Kwantitatieve CO ₂ reductie doelstellingen	Communiceren over CO ₂ reductiedoelstellingen	Actief deelnemen aan initiatieven	4%
2	Inzicht in eigen energieverbruik in CO ₂	Kwalitatief beschreven energie reductieambitie	Structureel intern en extern communiceren over reductiebeleid	Passief deel nemen aan initiatief	2%
1	Inzicht in eigen energieverbruik	Bedrijf onderzoekt reductie mogelijkheden	Ad hoc communiceren over energie reductiebeleid	Op de hoogte van sector en of keteninitiatieven	1%
0	Geen inzicht in energie verbruik	Geen reductie mogelijkheden	Geen communicatie	Niet op de hoogte van initiatieven	0%

 Voorbeeld score

De laagste score van de vier invalshoeken is het Niveau op de CO₂ prestatieladder